

КУЧ-АДОЛАТДА

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ҳуқуқий газетаси

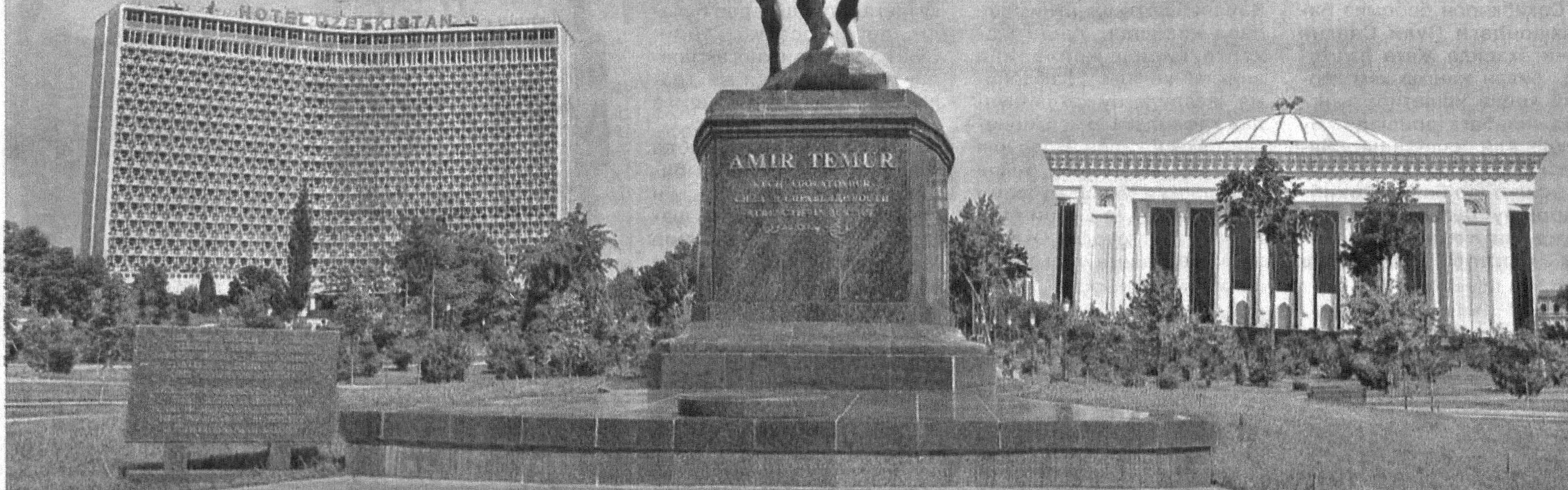
<http://www.olysud.uz>

1998 йил 29 августдан чиқа бошлаган.

2014 йил
4 апрель,
жума
№ 14 (475)

Мамлакатимизда истиқол йилларида ҳалқимизнинг бой маънавий меросини тиклаш борасида улкан ишлар амалга оширилди. Бу жараёни Амир Темур бобомизнинг муборак номи, бой мероси, хотираси ва тарихий сиймоси ҳам тикланди.

1996 йил мамлакатимизда Амир Темур йили деб эълон қилинди, Соҳибқирон бобомиз тавалудининг 660 йиллиги ҳалқаро миёсда кенг нишонланди; Тошкент, Самарқанд ва Шаҳрисабз шаҳарларида муҳташам ҳайкаллари қад ростлади.



ҲАЛҚИМИЗ ДАҲОСИННИНГ БУЮК ТИМСОЛИ

Айтиш керакки, Соҳибқирон бобомиз шахсига қизиқиши ҳалқаро майдонда тобора ортиб бормокда. Бу беназир зотнинг қандай миллий замин ва тарихий шароитда ўсиб-улғайғани, қай тарика шундай юксак чўққиларга кўтариғани, давлат арбоби, енгилмас саркарда ва инсон сифатидаги фазилатлари, ички дунёси ва кечинмалари ҳақида янги-янги асарлар яратилмоқда.

Бугун мамлакатимизда миллий давлатчиликни шакллантириш, ҳалқимиз фаровонлигини ошириш,

фарзандларимиз учун ҳеч кимдан кам бўлмаган ҳаёт барпо этиш, ёшларни жисмонан, ақлан ва маънан юқалтириш борасидаги барча ислоҳотлар Амир Темур бобомизнинг дунёқарashi ва туутумларига мөхиятган ўйғундир.

Истиқол йилларида Амир Темур таваллуд топган кунин ҳалқимиз улуғ ажоддимиз хотирасига юксак эҳтиром сифатида ҳар йили кенг байрам қилмоқда. Соҳибқирон бобомиз тавалудининг 678 йиллиги кенг нишонланыётган шу кунларда бу жиҳатлар ҳар бир юр-

тдошимиз қалбида яна бир бор ўз ифодасини то пайтири.

Зотан, буюк бобомиз хотирисини ҳар қанча қадрласак, арзиди. Чунки Амир Темур машақатли курашлар олиб бориб юртимизни мўгуллар истилосидан озод килишга эришган ва мустакил буюк салтанат барпо этган мөхир давлат арбобидир. Ватан озодлиги туйғуси, унинг ободончилиги ва ҳалқаро салоҳияти Соҳибқирон бобомиз ҳаёт йўлининг мазмун-мөхиятини ташкил этган. Бу ҳақда ўша давр та-

рихчилари ёзиб қолдирган асарларда батағиси ёритилган. Темурийлар даврининг зуко тарихчиси Шарафиддин Али Яздид ўзининг "Зафарнома" асариди, 1360 йили Жата хони Туғлук Темурхон Мовароуннахра бостириб келганида Амир Темур амакиси Ҳожи Барлоснинг Ҳурросонга кетиши ҳақидаги таклифини рад этгани ва юртни химоя қилиш зарурлигини таъкидлагани ҳақида, жумладан, шундай ҳолатда, у мушкуларни осон ҳал этувчи раъйини ул даҳшатли фа-

рикот ечимиға каратди ва Ҳожи Барлосга қўйидаги маслаҳатни ҳавола қилди: "Агар мамлакат ҳукмдориз солиқлар бўлса, унинг авзойига сўзсиз кўп заҳмат етгай, эл ва улуси эрса, ғанимлар ҳақри ва босқинчилиги зиёнидан бутунлай ҳонавайрон бўлғай. Яхши кенгаш улдурким, агар сиз Ҳурросон томон борур бўлсангиз, мен Кеш тарафа қайтсан". Соҳибқирон давлат жиловини ўз вилояти томон буриб, равона бўлди".

(Давоми иккинчи бетда)

2014-yil — Sog'lon bola yili

«Софлом оила — Соғлом бола» тамоилининг ҳаётий ифодаси

Юртимизда жисмоний ва маънавий жиҳатдан баркамолаводни тарбиялаш борасида кент кўлами чора-тадбирлар оширилмоқда.

Зеро, Президентимиз таъкидлабаридек, бу ёруғ дунёда ҳаёт бор экан, оила бор. Оила бор экан, фарзанд атамлиши бебаҳо неъмат бор. Фарзанд бор экан, одамзод ҳамиша эзгу орзу ва интилишлар билан яшайди.

(Давоми тўртинчи бетда)



Мамлакатимиз суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар жараёнида суд қарорларини ижро этиш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу борада суд ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этувчи алоҳида тузилма фаолияти йўлга қўйилгани ўз самарасини бермоқда.

Islohot va samara

Карор ижроси билин кучли

"Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида"ни қонун асосида ижро тизимининг ҳуқуқий асослашари яратилди. "Ижро иши юритиш такомиллаштирилиши муносабати билан

Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзга ташкилган кўшимчалар киритиш тўғрисида"ни қонун асосида эса суд қарорларини ўз вақтида тўлиқ ижросини таъминлаш кафолатлари янада кучайтирилди.

Зеро, суд қарорларининг ижросини ўз вақтида таъминлаш фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳизмат қиласиди.

(Давоми иккинчи бетда)

Давлат ҳокимияти тармоқлари ўртасида ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанати тизими ривожининг янги босқичи

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ташаббуси билан Олий Мажлис Қонунчилик палатасига киритилган "Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига (32,78, 93, 98,103 ва 117-моддаларига) ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ти Қонун Қонунчилик палатасида партия фракциялари, депутатлар гуруҳи ва қўмиталарниң кенг жамоатчилик иштирокдаги мухокамалардан ўтиб, қабул қилинди ва маъқуллаш учун Сенатта юборилди. Ушбу Қонуннинг мазмун мөҳиятидан ҳалқимиз, жамоатчиликимиз оммавий ахборот воситалари орқали яқиндан танишиб келмоқда.

Конституциямизга киритилган ўзгартиш ва қўшимчаларни замирда давлат ҳокимиятини ташкил этишининг асрлар оша жаҳоннинг илфор давлатларида тарих синовларидан ўтган ва ўзини амалда тўла оқлаган — ҳокимиятлар бўлиниши тамоилини ва унинг ажралмас қисми бўлмиш ҳокимият тармоқлари ўртасида ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанати тизимини янада такомиллаштириғояси ётганлигини таъкидлаш жоиз.

Ҳокимиятлар бўлиниши ташкил этишининг асосчилари бўлмиш Джон Локк ва Шарл Луи Монтескьеъларнинг таъкидлашicha, давлат ҳокимиятнинг оқилона таъсимиши — давлат тузилмаларининг самарали фаолият кўрсатиши, сунисъеммилликларининг бартараф этилиши, инсон ҳуқуқлари ва эркинларни химоя этилиши, умуман, жамиятда қонунийлик таъминланшининг гарови бўйи ҳисобланади. Шунингчун ҳам ҳокимият тармоқлари ўртасида ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанати тизимини миллий давлатчилигимизга изчиллик билан сингдириб бориш масаласи катта амалий аҳамият касб этади.

Давлат ҳокимияти тармоқлари ўртасида ўзаро тийиб (Давоми учинчи бетда)

Мамлакатимизда мустақилликнинг дастлабки йилларидан бошлаб мустақил суд ҳокимиятини шакллантириш, жамиятимизда тинчлик-осойишталакни таъминлаш, фуқаролар ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини кафолатли ҳимоя қилиш йўлида мухим чора-тадбирлар изчиллик билан ошириб келинмоқда.

Insonparvarlik tamoyillari

Фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари

амалда самарали таъминланмоқда

Хусусан, жиноят-процессуал, фуқаролик-процессуал қонунчилиги тубдан ислоҳ килиниб, суд тизими ижро этувчи ҳокимият органлари назорати таъсиридан чиқарилди. Айни чорда умумироисидикция судлари ихтиносослаштирилиб, фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича судлар фаолияти йўлга қўйилди. Натижада жиноят ва фуқаролик ишларини малақали асосда кўриб чиқишига мустақим хуқуқий асос яратилди.

Бундан ташкири суд-ҳуқуқ ислоҳотлари жараёнида суд қарорларининг қонунийлиги, (Давоми учинчи бетда)

(Давоми. Башланиши биринчи бетда)

Бинобарин, Президентим Ислом Каримов давлатмизини янгиланиш йўналишларини белгилаб, шундай деган эди: "Баркарор бозор иктисодиёти, очиқ ташки сиёсатта асосланган кучли демократия хукукий давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этиши пирварод мақсад бўйлини келиши керак. Сиёсий соҳадаги муҳим вазифалардан бири — конун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд хокимиётини ажратиш асосида миллий давлатчиликни барпо этишидир".

Табиийки, мамлакатимизда хокимиётлар бўлинши таъмилини жорий этиши ўзек давлатчилигининг тарихий, маданий ва миллий хусусиятларини акс эттирувчи жihatларга эга бўлди.

Мустақиликнинг илк даврида давлат идораларнинг тизими хокимиётини конун чиқарувчи, ижроя ва суд хокимиётига бўлиниш тартиби асосида курилиши "Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақилиги асослари тўғрисида"ги Конуннинг 5-моддасида ва 1992 йил қабул килинган ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 11-моддасида аниқ мустахкамлаб кўйилди. Мазкур принципни амалга ошириш механизми нафакат Конституцияда, балки конун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд давлат хокимиётини органлари фаолиятини тартиба соловчи конунларда ўзининг батафсил ифодасини топлиб, амалга оширилаётган кенг кўллами ижтимоий-сиёсий, социал-иктисодий ва бошқа соҳалардаги ислоҳотлар мазмунига мос холда такомиллашиб келмоқда.

2007 йилда ўзбекистон Республикаси Президенти

Ислом Каримов ташабbusи билан қабул килинган "Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлашириш хамда мамлакатини модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида"ги Конституциявий конун бу борода жуда катта ўзгаришларга асос бўлди. Ўзбекистон Республикаси Президенти ижро хокимиётiga бошчилик қилиши зимма-

лият юритишини хамда хамкорлигини таъминлайди. Бу ўзгаришлар жамиятимизда тобора демократикада кадрларнинг ривожланаётганини далаётади.

Хаёт бир жойда тўхтаб турмайди, шу тарика давлат хокимиётини органлари тизими хам, улар ўртасидаги муносабати бахам доимий ўзгаришда, диалектика ривожланишида давом этаверади. Шунга кўра,

тартибининг жорий этилиши, бир томондан, хукуматнинг парламент олдидаги масъулиятини оширишга, иккичи томондан, депутатлар, олий вакиллик органининг мамлакат икисидаги, ижтимоий ривожланиши учун масъулиятини янада кучайтиради, ижро этувчи органлар фаолиятида конунийлик, халқчиллик ва ошкорларни оширади.

Таъкидлаша жоизки, конун

мент олдидаги жавобгарлигини кучайтиришга хизмат килади. Айни пайдта, бу ўзгаришларнинг мазмун-механияти ва аҳамияти шундаки, жамиятини янада демократлашириш, хокимиёт тармокларининг тенглегистини янада мустахкамлаш, ижро этувчи хокимиётнинг жамиятда ривожланиши ва баркарорлик учун масъулиятини жавобгарлигини кучайтиришда ўз инфодасини топлади.

Бир сўз билан айтганда, Конституцияга киритилётган тузатишлар хокимиётлар бўлиниши принципининг амалда самараордларигини оширади, хокимиёт тармоқлари ўртасида ўзаро тийб туриш ва манбаатлар мувозанати тизимининг хукукий асосларини тақомиллашириди. Муҳими, халқимизнинг ўз вақиллари орқали, конунлар қабул қилишда, энг муҳим масалаларни ҳамда ҳамкорлигини таъминлайди. Бир сўз билан айтганда, Конституцияга киритилётган тузатишлар нафакат хокимиёт органлари, балки ҳуқуқшунос олимлар олдига ҳам хокимиёт тизимида барқарор ва мутаносиб мувозанати тизимини шундаки таъминлашади. Шунга боғлиқ ҳолда Конституцияга киритилётган ўзаро тийб туриш ва манбаатлар мувозанати механизми янада демократлашириш, ўзаро мувозанати янада кучайтиришини кун тартибида долзарб вазифа килиб қўйди.

Конституцияга киритилётган тузатишлар ичидаги Олий Мажлис билан Вазирлар Мажкамаси ўзаро тийб туриш ва манбаатлар мувозанати механизми самараордларигини оширишга қартирилганлар алоҳида аҳамиятига эга. Масалан, Конституциянинг 98-моддасига киритилётган ўзаро тийб туриш ва кўшишчаларга олий таҳририга кўра, Вазирлар Мажкамаси ўз фаолиятида аввали Президент, сўнг Олий Мажлис олдидаги жавобгар эканлиги белгиланган. Амалдаги тартибининг бундай ўзgartirилиши хукumatning мамлакат ижтимоий-иктисодий ривожланиши учун масъулиятини оширишга, унинг парла-

М.А.АХМЕДШАЕВА,
Тошкент давлат юридик университети доценти,
юридик фанлари доктори

Давлат хокимиётини тармоқлари ўртасида ўзаро тийб туриш ва манбаатлар мувозанати тизими ривожининг янги босқичи

сидан сокит қилди. Конституциянинг 89-моддасига мувофиқ ўзбекистон Республикасининг Президенти давлат хокимиётини тармоқлари ўртасида ўзаро тийб туриш ва манбаатлар мувозанати механизми янада демократлашириш, ўзаро мувозанати янада кучайтиришини кун тартибида долзарб вазифа килиб қўйди.

Конституцияга киритилётган тузатишлар ичидаги Олий Мажлис билан Вазирлар Мажкамаси ўзаро тийб туриш ва манбаатлар мувозанати механизми самараордларигини оширишга қартирилганлар алоҳида аҳамиятига эга. Масалан, Конституциянинг 98-моддасига киритилётган ўзаро тийб туриш ва кўшишчаларга олий таҳриriга кўра, Вазирlар Мажкамаси ўз фаолиятида аввали Президент, сўнг Олий Мажлис олдидаги жавобгар эканлиги белгиланган. Амалдаги тартиbinинг бундай ўзgartirилиши хукumatning мамлакат ижтимоий-иктисодий ривожланиши учун масъулиятини оширишга, унинг парла-

чиқарувчи ва ижро этувчи хокимиёт ўртасида мувозанати таъминлашада хукumatning парламент олдидаги масъулиятини, унинг жавобгарлиги катта аҳамияти касб этади. Шунга боғлиқ ҳолда Конституцияга киритилётган ўзаро тийб туришлар ва кўшишчалар доирасида Асосий Конунимизнинг 98-моддасига Вазирлар Мажкамаси ўз фаолиятида аввали Олий Мажлис ва ундан кейин Президент олдидаги жавобгар эканлиги конституциявий асосда мустаҳкамлаб кўйилмоқда. Конституциямизнинг ушбу моддаси амалдаги таҳриriga кўра, Вазирlар Мажкамаси ўз фаолиятида аввали Президент, сўнг Олий Мажлис олдидаги жавобгар эканлиги белгиланган. Амалдаги тартиbinинг бундай ўзgartirилиши хукumatning мамлакат ижтимоий-иктисодий ривожланиши учун масъулиятини оширишга, унинг парла-

чиқарувчи ва ижро этувчи хокимиёт ўртасида мувозанати таъминлашада хукumatning парламент олдидаги масъулиятини, унинг жавобгарлиги катта аҳамияти касб этади. Шунга боғлиқ ҳолда Конституцияга киритилётган ўзаро тийб туриш ва манбаатлар мувозанати механизми янада демократлашириш, ўзаро мувозанати янада кучайтиришини кун тартиbiда долзарb вazifasi kiliib q'oydi.

Конституцияга киритилётган тузатишлар ичидаги Олий Мажлис билан Вазирlар Мажкамасi ўзаро тийб туриш ва манбаатlар мувозанатi механизmi samaraordlarigini oshiriшga qarari bilan qo'shishlari.

Конституцияmiznинг 98-модdasi bilan qo'shishlari.

Insonparvarlik tamoyillari

Фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манбаатлари

амалда самарали таъминланмоқда

(Давоми. Башланиши биринчи бетда)

Масалан, давъогар Мадина Алиева судга жавобгарлар

Баҳор Алиев ва Саид Алиевларга нисбатан фарзандни она тарбиясига олиб бериш тўғрисидаги даво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга жавобгар

М.Алиевага нисбатан фарзанд билан учрашув вақти ва боланинг яшаш жойини белгилаш тўғрисидаги қаршида дъаво аризаси билан мурожаётган ётган. Ўз навбатида, Б.Алиев судга

